

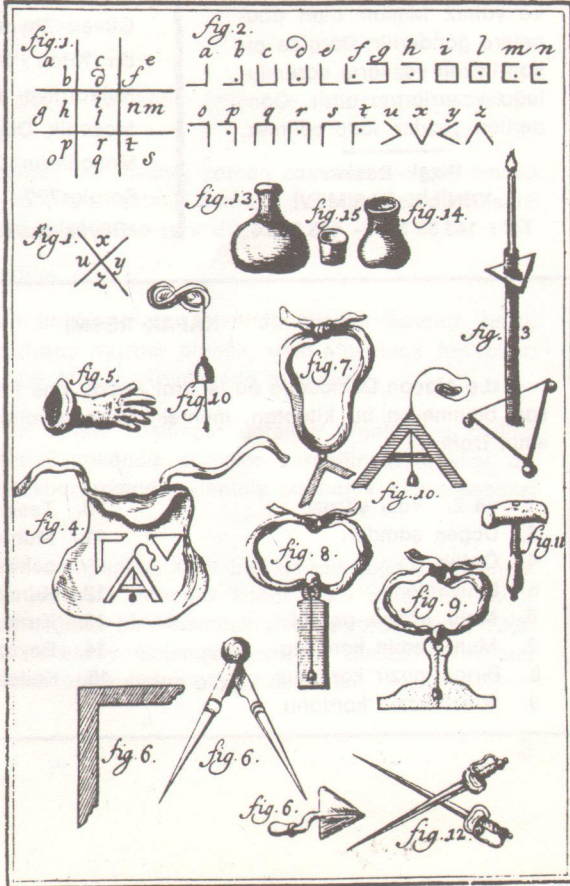
ŞAKUL GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CILT 2

SAYI 10

OCAK 1989

**ŞAKUL GİBİ
MASONLAR İÇİN DERGİ**

Sayı : 10 Yıl : 2 Ocak 1989

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :
Mişel MARGULİES

Temmuz ve Ağustos ayları
hariç her ayın üçüncü hafta-
sında yayınlanır. Posta ile
ve yalnız Mason olan abo-
nelere gönderilir. Dergide çı-
kan imzalı yazıların sorumlu-
luğu yazarlarına aittir. Göñ-
derilen yazılar iade edilmez.

Dizgi - Baskı :
YENİLİK BASİMEVİ
Tel : 143 55 72 — 145 35 74

İÇİNDEKİLER

Masonluk ve Mistisizm	3
Mason Balosu	6
Atlas Muh. L.'sı 40 Yaşında	7
Meşrutiyetten Önce	
Türkiye'de Masonluk (V)	9
Uzun Lafın Kısası	13
Anadolu Locası Sanat Günü	14
İdil Biretli Yemek	16
Loca Sek.'i Cennetlik	17
Sanatkâr Kardeşlerimiz (4)	
Güven Zeyrek	19
Bir Kitap : Pergelin Çizdiği	21
Kaliforniya B.L.'sı Anketi	22
Masonik Düşünceler	24
Masonların Dünyasından	26
Sorular???	31
«Büyük Şarık» Dergisi'nden	32

KAPAK RESMİ

«Le Maçon Démasqué ou le Vrai Secret des Francs Maçons», 1751. Ya-
zarı bilinmeyen bu kitaptan, muhtelif Loca eşyaları, işaretler ve yazı şifre-
sinin izahatı :

1. ve 2. Yazı şifresi
3. Üçgen şomdan
4. Önlük
5. Eldivenler
6. Mala, gönye, pergel
7. Muhteremin kordonu
8. Birinci nazır kordonu
9. İkinci nazır kordonu
10. Tesviye ve Şakul
11. Muhterem ve Nazırların çekici
12. Kılıçlar
13. Kırmızı şarap testisi
14. Beyaz şarap testisi
15. Kadeh

MASONLUK VE MİSTİSİZM

Prof. Dr. Ziya UMUR

Fırsat düştükçe, Masonluğun «akılcı» (rationaliste) bir cereyan olduğunu, bu itibarla «mistisizm»'e yer veremeyeceğini söyler, izah etmeğe çalışırız. Fakat, kardeşlerimizde, kâh Bektaşîliğe, kâh Mevlevîliğe doğru bir sempati temayülü bulunduğunu görmemek mümkün değil. Yunus Emre'nin, bilhassa Mevlâna'nın bir takım meşhur mısra'ları ağızlarında dolaşır durur. Hele Mevlâna'nın, «tercüme» olduğu için kendisine bile ait olmayan :

Gel, gel, yine gel,
Ne olursan ol, gel...
İster kâfir ol, ister mecûsî, ister putperest
İster yüz kere tevbe etmiş ol
İster yüz kere bozmuş ol tevbeni...

gibi sözleri, dünyanın en büyük hakikati imiş gibi, «hayranlıkla» tekrar edilir.

Bunlar, belki, güzel sözlerdir; her insanın zaman zaman duyduğu, ölçüsü kaybolmuş bir «hoşgörü» ihtiyacını tatmin etmeğe yararlar, ama, Masonluğun prensiplerine ve hayat felsefesine ters düşerler.

Vaktiyle söylemiş olduğum gibi :

«Bir insanın, bir günah ile bir tevbe arasında işlediği hatalar, belki, nezd-i ilâhî'de rahmet ve gufrana mazhar olabilir, ama Masonluk hesabına, onu affetmek yetkisini, hiç bir Mason, kendisinde bulamaz.»

Bu nevi hatalar, disiplin içinde yaşaması gereken «realist ve akılcı» Masonluğa, çok büyük, telâfisi imkânsız darbeler vurabilir. Kim, kimi affediyor? «Bir günah ile bir tevbe arasında işlenmiş bir hata». Müessesemizi kökünden sarsabilir.

Bugünkü «spekülatif» Masonluğumuz, XVIII inci asırda doğdu. Masonluk «ruh»'unun çok eski, bazılarına göre «İnsanlık kadar eski» olduğunu kabûl etsek bile, bugün, içinde yaşadığımız bir Masonluk sistemi vardır. Bunu ifade eden Tüzükler, Kanunlar ve bilhassa Gelenekler vardır. Bunlar, XVIII inci asrın başlarında, o devrin karakterine uygun olarak doğdular.

XVIII inci asrın, Masonluğu yaratan bu umumi fikir hareketinden söz etmek istiyorum.

Bir evvelki XVII nci asrın Avrupası ile, XVIII inci asrın Avrupası arasında büyük karakter farkı vardır.

Edebî eserlerine bakıldığı zaman, XVII nci asrın iki hususiyeti meydana çıkar : İnsanların «din»'e bağlılığı; «monarşik» idarelerin hâkimiyeti. Fert cemiyete, tamamen «tâbî» vaziyettedir.

XVII nci asır, bâriz bir şekilde dindardır. Edebiyat, san'at ve tefekkürün hemen tamamı, ilhamını dinden alır. Gerçi Descartes, Malebranche gibi büyük mütefekkirlerin eserlerinde bir serbest düşünce havası eser, ama, hiç kimse din ve iman meselelerini doğrudan doğruya ortaya atmağa cesaret etmez. Kilise'nin otoritesi münakaşa konusu değildir. Din içinde yıkıcı mücadeleler eksik olmamaktadır, fakat bunlar, Kilise'nin otoritesine değil, çeşitli Kilise'lerin (Katolik, Protestan, Anglikan) birbirleri arasında mücadeleye dönüktür.

Krallık mutlak bir hâkimiyete sahiptir. Halk, devletin tamamını temsil eden Kral'a tâbidir. Devrin bütün mütefekkirleri krallığı, nizam ve intizamı sağlayan bir teminat, âdetâ mukaddes bir varlık olarak görmektedir. Bilhassa, Avrupa'yı en çok temsil eden Fransa'da, kral (XIV üncü Louis), refahı, büyüklüğü ve şerefi temin ettiği için sevilir.

İngiltere'de vaziyet, dış görünüşteki farka rağmen, ruh itibariyle aynıdır: Cromwell'in geçici devrine yakından bakılınca, Avrupa'daki her hangi bir krallıktan farklı değil, hattâ daha ez demokratik olduğu görülür.

Edebiyat, mevcut sosyal kadrolara, hiyerarşiye, devlet ve din otoritelerine riayetkâr, ihtilâlcî fikirlere yabancıdır : Cemiyeti değiştirmek gibi bir fikir peşinde koşmaz.

İşte böyle bir esirden sonra, kozmopolit, her türlü imanın yıkıcısı, gelenekleri reddeden, otoriteye düşman, psikolog değil sosyolog bir devir, yani XVIII inci asır geldi.

XVII nci asırda, kendi içindeki çekişmeler yüzünden zayıflamış olan Kilise, zayıflamağa devam etti.

Aynı asırda çok kuvvetlenmiş olan monarşi, insanları harplere, ağır vergilere, dolayısı ile sefalete sürüklemişti. Bu da, krallığın sosyal fonksiyonu fikrini çöktürdü.

XIV üncü Louis öldüğü vakit görüldü ki, Kilise de, Asilzadelik de, Kralık da —yani eski devrin bütün iktidarları— iflâs etmiştir.

O vakitler kral, edebiyat san'at ve tefekkürün hâmisî, nâzımı görünmesini bilmisti. XVIII inci asrın edebiyatı, san'atı ve fikir hayatı ise, krallığı kendisine bir engel gibi görmekte idi.

XVIII inci asrın benimsediği prensipler, ne ilâhî vahiydir, ne tecrübenin mahsulüdür, ne tarihin bir muhassasıdır. Bu prensipler, bedihî hakikatler gibi, **târîf edilmekle** iktifa edilmiştir; isbat edilmelerine lüzum yoktur.

Aslında bu, bir «hulya âlemi»'dir. Zannedilmisti ki insan, tabiatı icabı **iyi** bir mahluktur, **iyi doğduğu** için, akıl ve mantık yoluyla kendini yenileyebilir; ideal hakikatler, her şeyi yerli yerine oturtabilir.

Bu düşünceyi, mason olmayan bir şairimiz, Tefvik Fikret, birbuçuk asır sonra, Türkiye'de formüle edecekti :

«Bir gün yapacak fen şu siyah toprağı altın
Her şey olacak kudret-i irfanla, inandım...»

Biz Masonlar, böyle bir hayâl'in insanlarıyız.

Fakat bu «hulya âlemi», yaşayan «gerçekler âlemi» ile çarpıştığı vakit din ve cemiyet prensiplerinin hepsi, korkunç bir **ihtilâl** içinde darmadağın oldu; bütün yerleşmiş müessese ve kanaatlar yıkıldı.

O vakte kadar insana, ne olduğunu, nereden geldiğini, nereye gittiğini, ne olması gerektiğini **din** öğretirdi. Şimdi her şey **ilim** ile izah edilmek istendi: Her şeyi izah edecek olan «ilmî düşünce» yani, «akıl»dır. Büyük yazar ve mütefekkirlerin hepsi «ilim»'le meşguldür.

Her yerde «akıl» hâkim kılınmak istenmektedir. Akıl, ışıklarını öyle yatacak ki, Hakikat ve Adalet gerçekleşebilecek.

Masonluk, rasyonalizm'in yüzde yüz hâkim olduğu, böyle bir zihniyet içinde doğdu : Her işinde, daima, «akıl» (Akl-u Hikmet) hâkimdir.

İnsanların, çok defa, akıl ile izah edilemeyen «mistik» düşüncelere ihtiyacı olduğunu hiç kimse inkâr edemez. O zaman, bu ihtiyaçlarını karşılamağa elverişli yolları aramalıdırlar. Bir Mason'un «Mevlevî» veya «Bektaşî» olmasına bir engel yoktur. Mümkün olmayan şey, bu Tarikatlerin içindeki «mistisizm»'i (tasavvuf'u) Masonluğa sokmağa çalışmaktır.

1988 YILININ SOSYAL OLAYI

MASON BALOSU

Av. Osman Macit SÖYLEMEZ

Balomuz İstanbul Sheraton Otelinde mutad karşılama, kokteyl ve daha sonra salonda, Kardeşler kendileri için ayrılmış masalarda yerlerini aldıktan sonra Büyük Üstad Kaymakamı Suha Aksoy Kardeşin açışı ile başladı. Büyük Kurul Üyeleri için ayrılmış masada E.K.E.S.R.'i Türkiye Yüksek Şûrası H.B. Âmiri Sahir Erman Kardeş şeref köşesini süslüyordu.

Atatürk Kültür Merkezinden gelen orkestra gece boyu beğenilen parçaları çaldı.

Baloya katılan Kardeşlerimizin yaş ortalamasının ortanın üstü olması dikkatleri çekici idi. Ve bu Kardeş ve Hemşirelerimizin danslara iştirak etmesi, bizlere gurur verdiği gibi, orada bulunanlara da zannımca Masonların her zaman ne denli genç kaldıklarının kanıtı olmuştur.

Gece boyu çalınmak için seçilen parçalar ne kadar nostaljik olursa olsun, bütün Masonlar bir arada müziğe ayak uydurdular ve dans edip eğlendiler.

Avusturya Devlet Opera ve Balesi mensubu çift, yaptıkları vals ve polkalar ile, neş'e içinde dinleyip, dans etmekten hoşlandığımız tangoları ile de, kadife sesli Şecaattin Tanyerli geceye renk kattılar .

Balo rüya gibiydi...

Önümüzdeki sene daha büyük bir heyecan, daha genç ve tabii daha mükemmeli gerçekleştirmek ümidiyle, bugünü hazırlayanlara da şükranımızı ifade ederek, bir güzel günü daha geride bıraktık.

ATLAS LOCASI KIRK YAŞINDA

BİR YILDÖNÜMÜNÜN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Mario LEVI

Atlas Locasının kırkinci yıldönümü nedeniyle 30. Kasım, 88 tarihinde gerçekleştirilen celsede, sanki herşey geçmişle bugünün, kısa bir süre için de olsa, yaşatılması içindi.

Üs. Muh. Albert Menasse'nin yaptığı açış konuşması, geçmiş dönem Üs. Muh.'lerinden Davit Kohen kardeşin Atlas'ın tarihçesiyle ilgili olarak yaptığı özlü konuşma, gelecek dönemin seçilmiş Üs. Muh.'i Viktor Sidi kardeşin gerek insanlık, gerekse özel olarak Masonluk tarihinde çok büyük bir anlam ve içerik gücü taşımış olan sembollerin iletişimsel değeri üzerine hazırladığı başarılı ve titiz çalışma, Eski B. Üs. Cavit Yenicioğlu'nun Masonluğun kurumsallaşması adına vermeye çalıştığı mesaj ve en mühimi, benzer duygu-

ları paylaşabiliyor gibi görünen üç, beki de dört kuşak masonun varlığı, tarihin bugünle buluşmasına ve bugünden yana beslenebilecek umutların belli belirsiz bir yarın adına da olsa, sürdürülmesine birçok açıdan olanak sağlayabilecek nitelikteydi.

Artık birçoğu Ebedî Maşrika göç etmiş Atlas kurucularının böylesine onur verici bir vesileyle anılmaları da, bir zamanar göze alınmış bu zorlu maratonun, ya da daha doğru bir deyişle bayrak yarışının, değişebilen bir coşkuyla da olsa devam ettiğinin ve edeceğinin bir başka belirtisi olarak kabul edilebilirdi. İnsan böylesi durumlarda ölümden sonraki hayatın bir başka biçimini düşünüyor. Çünkü buna benzer olayların varlığı, niteliği, şekli ve amacı ne olursa olsun, bu

dünyadan göçüp giden bir insanın ardında bıraktıklarıyla yaşamını, bir başka şekilde de olsa, sürdürebileceğini kanıtlıyor. Böylesine, biraz da arayışın ve yaşamı anlamlandırmaya çalışmanın farklı bir açıdan yorumlanması da denebilir. Bedenler yokoluyor ama duygular ve düşünceler birer örnek olarak geride kalıyor. İnsanlık adına oluşturulmak istenen bu görkemli yapının oluşumu daha uzun yıllar, belki de hiç bitmemesiyle devam edecek, yoruma açık bireysel yetkinleşme yolunda her geçen gün birkaç adım daha atılacak, ve bu yapıya karınca kararınca da olsa bir küçük taş daha yerleştirilecektir.

Ama çağın hızlı akışına ve başkalaşımlarına bağlı olarak masonluk dünyasında birçok şey değişiyordu. Ve kardeşlik bağlarının eskisi-

ne oranla sanki azalmaya yüz tutuyordu. Gene de aramıza katılan yeni değerlerin varlığı ve bu yola çıkışta beslenen umutların yüceliği, Masonluğun geleceği konusunda iyimser olunabilmesi için yeterli sayılabilirdi.

Olaya böylesine iyimser ve kararlı bir şekilde yaklaşıncı da Atlas Locasının ve diğer locaların daha nice kırıkları kutlayabileceklerine inanmak —Herşeye karşınların tüm yan anlamlarını gözardı etmemek kaydıyla— mümkünmüş gibi görünüyor.

Ve bütün bunlar yalnızca Masonluk için değil, tüm bir ömür için geçerli. Kırklardan sonra seksenleri aynı coşku ve birliktelik bilinciyle kutlayabileceğimize inanmamız gerekiyor öyleyse.

Biz buna Masonik inanç diyoruz.

MEŞRUTİYETTEN ÖNCE TÜRKİYEDE MASONLUK

—V—

Suha UMUR

Locaların ve Masonların hiç olmadığı veya pek az olduğu devirlerde Masonluğun halk kitleleri tarafından bilinmesi ve bu kadar kötü tanınmasının sebebi neydi? Neden Masonlara «dinsiz» diyorlardı?

Masonluğun din aleyhtarı bir teşekkül olarak görülmesi katolik devletlerde Papa tarafından yaratılmış bir propagandanın neticesidir. Hakikaten Almanya, İskandinavya, İngiltere, Amerika gibi katolik olmayan (Reform Kilisesine dahil bulunan) memleketlerde, Masonluğun dinsiz ve din düşmanı olduğuna dair bir işaret yoktur. Karşı çıkışın sebebi, hristiyanlığın katolik kesiminde kuvvetli bir Ruhban sınıfının (Clerge) bulunması ve mü'min ile Allah arasında bulunan bu sınıfın delaleti olmaksızın bir insanın hidayete erişemeyeceği kanaatinin daimi surette körüklenmek istenmesindendir. Masonluk ise ilk çıkışından itibaren ve daima, herkesin dini konusunda tam bir müsamaha görüşüne sahip olduktan başka irsiyet yolu ile cemiyete musallat olan hakim gruplar ile de mücadele halinde bulunmuştur. Bunların en mühimi Ruhban sınıfı olduğu için, Masonluğun yaymak istediği «kanun önünde eşitlik» ve «düşünce hürriyeti» prensipleri, katolik rahiplerin prensiplerine aykırı düşmekte idi. Antiklerikal bir görüşe sahip olan Masonluk aleyhine 18. yüzyıldan bu yana, imtiyazlarını kaybetmek istemeyen Ruhban sınıfının mümessili ve hamisi olan Papa'lar zaman zaman çıkarttıkları «Encycliques»'ler ile, Masonluğun dinsiz olduğu iddiasını tekrarlayarak ileri sürmüşlerdir. Bu yüzden, İtalya, Fransa, İspanya gibi memleketler arasında Masonluk düşmanlığı fikri, uzun bir müddet devam edebilmiştir. 1)

O tarihlerde Osmanlı İmparatorluğunda da faaliyetleri bir hayli fazla olan misyonerler, Masonluğun dinsizlik ve din düşmanlığı olduğunu yayıyorlardı. Bu faaliyet, 1848'de olduğu gibi, Masonluğun yasak edilmesine bile sebep olabilmisti. Bu yüzden Katolikler gibi Rum, Ermeni, Musevi ve Müslüman cahil halk tabakaları Masonluğa kötü gözle bakmakta idiler. Bir zaman sonra okumuş zümre, hangi dinden olursa olsun, Mason olmakta bir mahzur görmemiş ve 1856'dan sonra açılmakta olan Localara katılmışlardır.

United Grand Lodge
OF ANCIENT, FREE AND ACCEPTED MASONS OF ENGLAND

The Right Honourable The Earl de Grey & Ripon G.C.
GRAND MASTER.

To All
Whom it may concern,
These are to certify that our Brother
Said **Mehmet Tahir Bey**
who hath signed his name on the
Margin hereof was regularly
received into the Fraternity
on the 27 day of December
at the **Oriental Lodge No 687**
and that his name has been
duly transmitted for registration
in the Minutes of the Grand Lodge
accordingly.

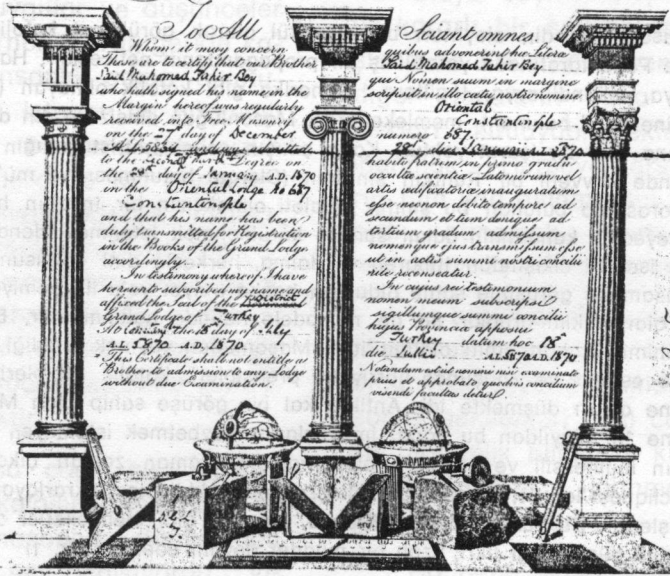
In testimony whereof I have
hereunto subscribed my name and
affixed the Seal of the
Grand Lodge of **Antea**
At London the 18 day of July
A.D. 1870.

*Two Certificates shall not entitle a
Brother to admission into any Lodge
without due Examination.*

Scienti omnes
ayhus advenient ho-lira
Said **Mehmet Tahir Bey**
que Nonnon muen en margeno
scriptu an illo ceto postu nonnu
Oriental
nemo 1870
habile patrem suum gradu
occulis occulta. Saltem ramu vel
artis adfutoria inauguratione
quo nonnon debito tempore ad
secundum et tam denique ad
tertium gradum admissum
nonnon per quo transeuntium spe
ut en. hoto summe nocte conuile
nile puenas ad.

In capis re. Inductum nonnu
nonnon meum subcripta
sigillum quo summe venedi
hago. Regencia affposu
Tutley. dition for 18
die Julii. A.D. 1870

*Notandum est ad nonnu non. examinatio
prius et approbata quodam conuilem
venerit puenit dedit.*

Subscribed: S. SEC.

Wm. L. Brown *W. L. Master* *Robert A. Carleton, Secy. Sec.*

Adil Yüksekeli K.'in özel koleksiyonundan: Dedesi Mehmet Tahir Bey'in, İngiltere Birleşik Büyük Locasına bağlı, İstanbul'da çalışan «ORIENTAL Lodge, No. 687»den 1870 yılında aldığı Üs. berati.

Çok daha sonra, 1911'de «Mecmua-i Ebüzziya»'da «Farmasonluk» adı ile neşrettiği makalede Ebüzziya şöyle yazıyor (2) :

«... Halk indinde suret-i telakkisi :

Bu lafız, yarım asırdan ziyade bir zamandan beri lisanımızda —küfrî-yatın mertebe-i kıyasını ifham eden (anlatan)— sıfat-ı redîenin eşna'ı (kötülük sıfatının en kötüsü) olmak üzere istimâl olunmakta bulunmuştur. Kelimenin metninde öyle bir mânâ mündemiçtir ki, şahıs, bir şahs-ı ahrar hakkında vaki olacak düşüncesini daha müessir kılmak için «farmason» sıfatını en sonraya bırakır.

Katil veya âmir-i katl-i cenab-ı Hüseyin olmasından dolayı muhibb-i ehl-i beyt olanlar indinde «Yezid» tabiri ne mefhum ifade eder ise, bizim halk indinde de dinsizlik, münkirlik, mülhidlik gibi her türlü kuyud-u tekellüften tecerrüt etmiş bir «zındık» ile bir «farmason» müsavî tutulmaktadır.»

«Acaba bu bir hakikat midir, yoksa ancehil hasıl olmuş bir zann-ı bâtil neticesi midir? Burasını tetkik etmek lazımdır.»

Muharrir bundan sonra makalesinde bu bahsi tahlil ve tetkik ederek Masonluk aleyhindeki dedikoduların yersizliğini ve Müslüman safdillerinin bunlara aldanmakta olduğunu izah ettikten sonra makalesini şöyle bitirmektedir :

«Az çok efkâr-ı münevvere sahibi olup da rahîk-i sermestî ile sermest olan terakki-perveran islâm, kâmilan bu cemiyete dâhil olmuştur.» (Az çok aydın fikirli olup da serbestlik şarabı ile şarhos olan terakki perver müslümanların hepsi bu cemiyete girmişlerdir.)

1856 ile 1876 yılları arasındaki yirmi senelik devre, Türkiye'de Masonluğun faal olduğu bir devredir. Bu yirmi yıllık devrenin başlangıcı olan 1856 senesi, Kırım harbinin bittiği, Islahat fermanının ilan edildiği, ve Paris muahedesi imza edildiği senedir. Bilindiği gibi Kırım harbinde Osmanlı devleti Kırım'da, Fransa, İngiltere ve İtalya (Piemonte Krallığı) ile birleşerek Rusya'ya karşı savaştı. Savaş, Rusya'nın mağlubiyeti ile sona erdi ve Paris muahedesine göre Osmanlı İmparatorluğu bir Avrupa devleti olarak kabul edildi. Osmanlı devleti, Paris muahedesi imza etmeden önce, Islahat fermanını ilân etti (18 Şubat 1856). Bu fermanla Osmanlı devleti, müslüman ve hristiyan bütün tabasını eşit kabul ettiğini bildiriyordu.

Kırım harbinden sonra İstanbul ve İzmir'de, başta Fransız ve İngiliz olmak üzere ecnebi obedyanslara tâbi bir çok Loca açıldı. Bunların bazısının ömrü çok kısa oldu, bazıları uzun seneler çalışmaya devam etti. Bu Localara daha sonra Türkler de girdiler. Bu hal, 1876'ya, yani Abdülhamid'in tahta çıkışına kadar devam etti. Abdülhamid Masonluğu yasak etmedi ise de Localara devam Türkler için zorlaştı.

1856'dan sonra Locaların yeniden kurulmaya başlanmasını, daha önce bahsini ettiğimiz (3) Alexandre Schinas K., 1863 tarihli «Mahrem Rapor»'unda şöyle anlatıyor :

«... Bir kaç sene evvel bir sanayici (İstanbul'da) bir kahve açtı. Kış mevsiminde orada, eskiden Paris'te olduğu gibi, hatta daha da kötü, halk baloları tertib ediyordu. İşte orada bir de Loca kurdu (4). Beni de bir çok defa davet ettiği halde gitmedim, çünkü bir kaç müstesna, isminden başka K. tarafı olmayan, Masonluğu, bir vakit geçirme vasıtası sayan bir sürü insanın arasında bulunmayı istemedim. Bu Loca layık olduğu şekilde bitti (5). Bir zaman sonra, bu memlekette oturan İngilizler bir lokanta-pastahane-de «Oriental» adını verdikleri bir Loca açtılar (1856); kendi adetlerine uyarak, çalışmalarından önce ve sonra bir hayli «Sherry» şarabı, cın ve konyak tüketiyorlardı. Ancak seneler sonra yerli halktan İngilizce bilen üç Ermeni ile eski bir Mason'un oğlu olan bir Rum'u alabildiler. İngilizce bilen az olduğundan ve aşırı tarafgirlikleri sebebiyle çok az aza kabul edebiliyorlardı ve bu yüzden Okyanus'un ortasındaki bir ada gibi tek başlarına kaldılar.

Daha sonra, İngiliz sefiri Sir Henry Bulwer geldikten sonra Sefaret binasında «Bulwer» adlı başka bir Loca kuruldu (5), ve Bulwer K., İngiltere'nin Mahalli Büyük Üstadı unvanını aldı.

(Devamı var)

-
- (1) Bkz. MASONLUK ÜZERİNE, Erbudak Macit, Erman Sahir, Gökdoğan Mukbil, Örs Hayrullah, Umur Ziya, İstanbul, 1976.
 - (2) MECMUA—İ EBÜZZİYA, Ebüzziya, «Farmasonluk», Sayı 100, 18 Cema-ziyelahir 1329.
 - (3) ŞAKUL GİBİ, «Meşrutiyetten Önce Türkiyede Masonluk», Sayı : 9, Aralık 1988.
 - (4) «L'Avenir de l'Orient» Locası, kuruluşu 1856. S.U.
 - (5) «L'Avenir de l'Orient» Locası kapandı ve hemen arkasından «l'Etoile du Bosphore» Locası kuruldu. S.U.

UZUN LAFIN KISASI

Raşid TEMEL

Mimar Sinan dergisinde 29 Masonik fazileti açıklamıştım. Şimdi buna bir otuzuncusunu ilave etmek istiyorum. Aslında buna fazilet demek doğrumu değilmi, tam olarak bilemiyorum. Bu öyle bir fazilet ki, aksini yaptığınız takdirde faziletsiz olmayabilirsiniz. Konumuz uzun konuşma.

Sofralarımızda olsun, localarımızda olsun, konuşmuş olmak için konuşmak, hele uzun konuşmak, muhakkak ki rahat ve huzur kaçıran bir olaydır. Uzun bir konuşmayı dinlerken konsantre olunamadığı gibi, en azından yarısını takip etmek mümkün olmuyor.

Herzaman zevkle dinlediğim ve etkili bir hatip olan bir kardeşimiz, resmi bir celsede uzun bir konuşma yaptı. Söylediği sözler ciddi şeylerdi ve iyi hazırlanmış oldu-

ğuda belli oluyordu. Yani laf yapmıyordu. Ama konuşma uzadı ve dinleyenler rahatsız olmaya başladı. Doğrusu çok üzüldüm.

Sofralarda da bazen uzun konuşmalar yapılıyor. Bir yandan yemekler soğuyor. Yesen ayıp oluyor. İnsana bir rahavet geliyor. Tam bitti derken yeni bir paragraf açılıyor. Yani hoş olmuyor.

Evvela konuştuğumuz konuyu iyi bilmeliyiz, laf yapmamalıyız. Sözlerimiz matematik deyimle lâzım ve kâfi olmalıdır. Yani az ve öz. Ne kadar kısa olursa okadar etkili olacak ve rahat dinlenecektir.

Uzun konuşmaları kelime kaçırmadan takipedecek güç insanda yoktur, tabii istinalar haricinde. Böyle olduğuna göre çenemizi ayarlamayı bilmek de bir fazilet olarak düşünülebilir.

(Ankara ve İzmir Vadilerinde, harici aleme dönük etkinliklere ilaveten, İstanbul'lu Kardeşler de bu türden bir faaliyet düzenlediler. Dışa açılmanın henüz karara bağlanmamış bir tartışma konusu olduğunu düşünerek, olayı iki ayrı görüş açısından naklediyoruz.)

Hür ve Kabuledilmiş Masonlar Büyük Locasının himayesinde,
Anadolu Locasının düzenlediği 26 Kasım 1988 Cumartesi günü saat
19.30 da Hidiv Kasrında Sn. Cevat Memduh Altar'ın konuşması ve
Sn. İdil Biret'in resitali ile gerçekleşecek sanat gecesini onurlan-
dırmanızı rica ederiz.

Anadolu Locası
Üstadı Muhteremi
Umut İnan

Kişiyi Özel
Kıyafet : Smokin

№ 130

L.C.V : 148 92 70 - 131 00 68

«ANADOLU LOCASI SANAT GÜNÜ»NÜN ARDINDAN

Umut İNAN

26 Kasım 1988, Cumartesi günü, İstanbul Hidiv Kasrı'nda «Anadolu Locası Sanat Günü», Kardeşler ve konuk haricilerin katılmaları ile gerçekleşti.

Programda bir kokteyl sonrasında Cevat Memduh Altar Kardeş'in «Atatürk ve Müzik» konulu konuşması, değerli sanatçı İdil Biret'in piyano resitali ve ardından akşam yemeği vardı.

Bu yıl ilki B. Üs. Kay. Suha Aksoy, Ön. P. S. B. Üs: Necdet Egeran ve PM. PM. H.B.A. Sahir Erman Kardeşlerin onur konukluğunda gerçekleşen

organizasyon, geleneksel olarak önümüzdeki yıllarda da uluslararası düzeyde virtüözların eşliği ile yinelenecik.

Amaç, İstanbul Kenti'nin bir kültür ve sanat odağı olarak gelişmesi için verilen çabalara camiamızın olumlu bir katkısı yanında, belli bir düzeyde haricen izlenme olanağımızın sağlanmasıdır.

Kuşkusuz bu girişimin başarısı hakkındaki objektif kanılar, değerli izleyici Kardeşlerce belirtilecek, onların olumlu ve yapıcı eleştirileri gelecek emsal uygulamaların başarısını yükseltecektir.

Konuklara sunulan davetiyelerde günün, H.K.E.M. Büyük Locası himayesinde Anadolu Muh. L.'si tarafından düzenlendiğinin ve davetin Üs. Muh. tarafından yapıldığının belirtilmesi bir yenilik oldu. Eksiksiz her harici konuk tarafından, ki bunların çoğu ile hiçbir Kardeşin önceden bir teması olmamıştı, camiamıza gösterilen büyük saygı ve sempati, söylenen onur verici sözler, en iyimser tahminlerin çok ötesinde ve gurur verici idi. Birçok harici tanınmış basın mensubunun, tarafımızdan arzu edilirse kendi olanaklarının her zaman hizmetimizde olduğunu bu vesile ile söylemesi ve girişimi takdirle karşılaması, ilgideğerdi.

Bunlar tüm Kardeşlerin onurla paylaşacağı ortak mutluluklardır.

Uzun süredir hazırlığı yapılmasına karşın, bir aksaklık sonucu davetiye dağıtımının son onbeş güne sığdırılması zorunluluğuna rağmen, davetiyeler bir haftada bitti. Konukların tamamının, davet gereği smokinle katılmalarının, Hidiv Kasrı'nın görkemli mekânının yarattığı törensel atmosferde, C. Memduh Altar kardeşimizin anılarla bezeli değerli konuşması, Devlet Sanatçısı İdil Biret'in muhteşem icrası ile Chopin ve Schubert'in melodileri ile oluşan bütünün olumlu etkileri, umarız uzun süre anılarda kalacak, tüm vadi Kardeş Localarının sevgi ve moral desteği ile gerçekleşen bu özel gün, daha görkemli girişimler için umut ve güven kaynağı olacaktır.

Başarının asıl sahipleri, bu girişime yüreklilik ve olur veren, güvenlerini esirgemeyen Ön. P.S.B.Üs.'ümüz Cavit Yenicioğlu ve P.S.B.Üs.'ümüz Orhan Alsac Kardeşlerimizindir.

Onlara teşekkürlerimizi sunarız.

İDİL BİRET'LI VE YEMEKLİ BİR SANAT GÜNÜ

Orhan TANRIKULU

İstanbul Vadisi'nin genç ticalarından Anadolu Mu.: Lo.: envarı, Batı'daki örneklerden esinlenip, Kardeşlerini müzikli bir yemekte toplayarak yeni bir etkinlik alanında ilk adımı attı. Müzikçi bir Kardeşiniz olarak kendilerine bir hizmetim dokunur ümidiyle, Üs.: Mu.: Umut İnan K.: imin biz zat yaptığı daveti kabul ederek bu geceye katıldım ama ne yazık ki, mesaim, birlikte yemek yediğimiz Kardeşlerle sohbetten öteye gidemedi.

Elbette, kayınpederi tarafından Hemşiremiz dahi olsa, İdil Biret gibi bir Devlet Sanatçısının özgün resitali ile «buona gusto» bir yemeğin bir arada sunuluşu tartışılabilir. Hatta bu etkinliğe manen de olsa, B.: Lo.: nın katkılarının olması, bir yandan güvenli bir dayanışmanın sembolü olarak kabul edilebilirse de, ilerde benzeri etkinliklerde B. Kurulun'ın başının ağıriyabileceği düşüncesi rahatsız etmiş olabilir. Ne var ki o geceye katılan büyüklerimiz, Kardeşlerimiz ve harici konuklar bu konser ve yemekle «ruhlarını» ve «karınlarını» doyururken, son derece mutluydular.

26 Kasım Cumartesi akşamı gerçekleşen gecenin sunucusu **Fatih Orbay** K.: 'in belirttiği üzere, Masonik yaşamında da büyük görevler üstlenen Paşa K.: 'imizin Anadolu yakası tepelerinde yaptırdığı Hidiv Kasrı'nın Masonik sembolleriyle dikkati çeken salonunda yer alan 200 kadar dinleyiciye **Cevat Memduh Altar** Üs.: , Aziz Atatürk'ün Türkiye'deki müziği yönlendirici düşüncelerinden yola çıkarak, düşüncenin oluşmasını hazırlayan değerli sanatçımızın adıyla 'İdil', ya da genel anlatımıyla 'Harika Çocuklar' yasaının çıkarılması öyküsünü anlattı. Bugün artık yürürlükte olmayan yasanın kaldırılma nedenlerine Sn. Altar hocamız girmek istemediler ama, Kardeşlerimizin bilmek isteyeceklerini ümit ederek küçük bir ipucu vereyim; yasanın boşluklarından yararlanılarak bu niteliklere sahip olmayan çocukların, yasa gereği, aileleri ile dış ülkelerdeki 'lüks' denebilecek yaşamlarının devlete yüklediği 'fuzuli' harcamalar. Oysa, yasanın düzeltilerek devam ettirilmesi çok yararlı olurdu.

Bu yasaya adını veren sevgili Biret, konser salonu niteliklerinden uzak hamam gibi öten salondaki beyaz renkli 'şık' piyanoda çaldığı **Franz Schubert**'in **Op. 90** ve **142** dizisinden **4 Impromptu** ile **Frederic Chopin**'in **Op. 25** dizisinden **6 Etüdü** ve **1 Numaralı Ballad**'ı ile dinleyenlere, büyük heyecan ve kıvanç verdi.

LOCA SEKRETERİ CENNETLİK

(Donald D. Thorne K.'in The New Mexico Freemason, Mart 1980 sayısında çıkan ve tercümesi 38 sayılı Mimar Sinan Dergisinde yayınlanan «Loca Sekreterleri Cennete Giderler mi?» adlı yazısı ile, New Zealand Freemason, Sonbahar 1988 sayısındaki, yazarı meçhul, «Sekreter» adlı yazıları birleştiren : M.M.).

Sekreter mektup yazarsa - fazla uzundur.

Rapor yazarsa - yanlışır.

Kart yazarsa - fazla kısadır,

Hiç yazmazsa - tembeldir.

Komite toplantısına katılırsa - her işe burnunu sokuyordur,

Komite toplantısında söz alırsa - lafazandır.

Komite toplantısına katılmazsa - ihmalcidir.

Bir üyeye devam konusunda not yazarsa - baş belasıdır.

Notu yazmazsa - gevşektir.

Aidatı toplıyamazsa - kabiliyetsizdir.

Akıl danışırsa - yüzsüzdür,

Danışmazsa - kendi bildiğini okuyandır.

Tarımat isterse - inisiyatifi yoktur,

İstemezse - şımarık ve herşeyi bilmiştir.

Teferruatlı bir rapor yazarsa - fazla uzundur, okunmaz.

Kısa yazarsa - tam değildir, eksiktir.

Özetlerse - anlaşılmazdır.

Hiç yazmazsa - konuyu anlamamıştır.

Bir konuda fikir beyan ederse - ukaladır,

O konuda fikir sorarsa - cahildir,

Hiç bir şey söylemezse - ilgisizdir.

Katıldığı toplantı başarılı ise - marifet Kurulundur;

Başarısız ise - kabahat sekreterindir.

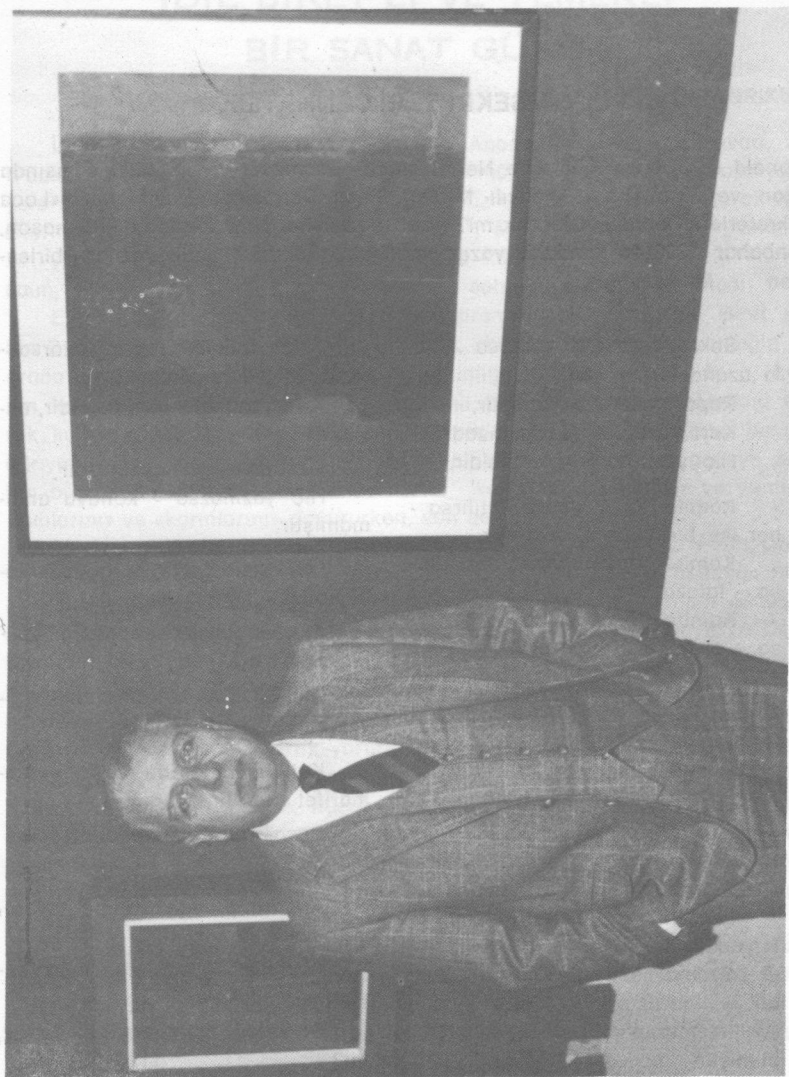
Ah Kâtip, vah Kâtip, hayatını uğraşmak mı?

Sekreterlik, Üs. Muh.'luğa basamak mı?

Sekreter adayı : Bir ahmak, mı?

İDİL BİRET'Lİ VE YEMEKLİ

BİR SANAT GL

SANATKÂR KARDEŞLERİMİZ (4) :

GÜVEN ZEYREK K. VE RESİM SANATI

Üner BİRKAN

(İzmir vadisinde, Eylem Muh. Lo.'sının kurucularından ünlü ressamlarımızdan Güven Zeyrek K. ile resim sanatı, sanat anlayışı ve Masonluğun sanatçı kişiliği üzerindeki etkileri konusunda görüştük:)

Soru — Sanat yaşamınıza nasıl başladınız Zeyrek K.?

Cevap — Sanata ilk ilgim, ani bir patlama ile, Lise sıralarında başladı. Bugün Bilkent Üniversitesi'nde Resim Bölümü Başkanı olan, değerli hocam Adnan Turani'yi, bu yönümü ortaya çıkardığı için, hep minnetle anarım. Lisede başlayan bu sevdanın sonucu olarak, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Resim Bölümü'nü 1957 yılında bitirdim. Yedek Subaylık dönemimi içinden çıkarırsak, 1957-1988 yılları... İzmir'in sanat yaşamında, Sanatçı ve sanat eğitici olarak geçen uzun bir dönem... Bu yıllar içinde, başta İzmir, İstanbul, Ankara ve bazı Anadolu illerinde açtığım on beş kişisel sergi-İzmir'li sanatçılar sergilerine sürekli olarak, DYO, Devlet sergilerine aralıklı katılma...

Devlet Resim - Heykel Müzesi ile DYO sergilerinde jüri üyelikleri, zaman zaman katıldığım yarışmalı sergilerde çeşitli dereceler.

Soru — Günümüzde, resim sanatının bulunduğu yer ile önümüzdeki yıllarda gelişme yönü ne olabilir? Sizin bu sanat dalı içindeki anlayışınız, yeriniz ve tutumunuz nedir?

Cevap — Günümüzde resim sanatı, özellikle son kırk-elli yıllık süreç içinde, evrensel açıdan bakıldığında, «manieriste» bir dönem yaşamaktadır.

Natüralist ve soyut sanat üslupları dünyasının en aşırı örnekleri ile her türlü sanat anlayış üslupları bir arada, kaotik bir dünya oluşturmaktadır. Bu kaotik dünyanın, önümüzdeki yıllarda da hızından bir şey kaybetmeksizin devam edeceği inancındayım.

Bu sanat dalı içindeki anlayışım, yerim ve tutumuma gelince: Kuru-cusu, düşün, bilim ve sanat adamı Prof. Süleyman Velioğlu'nun ve mensubu bulunduğum «Akatonüel» sanat grubunun içinde yerini alır.

Grubumuz, çağımızda insan varlığı sorununa, çağdaş bilimlerin verilerine dayanarak «Dinamik Düşünme» biçimi düzeyinde yaklaşır.

İnancımıza göre insan, heterojen varlık kategorileri düzeyinde, birey olarak yeryüzüne gelmekle birlikte, bütünleşmek, toplumsallaşmak zorunda

olan, yaratma potansiyeli ile donatılmış bir varlıktır. Bu tanım, insan varlığını «Bütünleşme - Ölüm - Yaratma» gibi üç temel kavram içinde değerlendirebilir. Günümüzde çağdaşlık, insanı, yaratma eylemi içinde olan varlık olarak kavrama yolu olmalıdır.

Çağdaş sanatçı ise, sanatı, sadece kendi yeteneğini sergileme alanı olarak değil, onu bir yaratma eylemi olarak kavrayan ve bu bilinç içinde, etkinliklerini sürdüren kişi olmalıdır. Böylece, reel alanda, çoklukla birliği gerçekleştirilemeyen, bir takım olumsuzluk etkilerine yenik düşen insan varlığı, bütünlüğü ancak, yaratma eylemiyle irreal olarak gerçekleştirme yoluyla ölümsüzleşecektir.

Soru — Geleceğe yönelik düşünce ve tasarılarınız nelerdir?

Cevap — Sanat, bir anlamda, sanatçının tüm varlıklarla hesaplaşma alanıdır ve bir varlık yorumu üzerine kurulur. Alma ve benzetme döneminden, yapma ve yaratma dönemine geçiş sürecini yaşayan Türk resim sanatında, düşünsel temele dayalı bir sanat felsefesinin çevresinde toplanmış olan grubumuz ile felsefi beraberliğimiz içinde, bireysel çalışmalarımızı sürdürmekteyiz. İleride objektif kriterler ile değerlendirilecek Türk Resim Sanatı tarihinde özgün bir yer alabilme amacındayız. Bu yolda da gevşeklik göstermeden, endişe etmeden başaracağımıza inançlı olarak, durmaksızın çalışıyoruz.

Soru — Masonluğun sanatınız ve genel olarak plastik sanatların mason kişiliğiniz üzerindeki etkilerini kısaca tanımlar mısınız?

Cevap — Masonluğun sanatım üzerindeki etkilerini, belirgin iki noktada toplamak isterim :

a) Sanat ve felsefenin ikiz kardeşler olduğu söylenir. Masonik yaşantımın, dünya ve evrene bakışlarında engin bir toleransla genişleyen bir yelpaze oluşturduğu muhakkak. Bunun sanatıma yansımaması mümkün mü?

b) Sanatın bir disiplin olayı olduğu bilincinin, masonik yaşamıma başlıyalı beri, giderek bir ibadet haline dönüşmesi...

Plastik sanatların mason kişiliğim üzerindeki etkilerine gelince : İnancımıza göre, sanat bir düzen ve düzenleme olayıdır. Düzenli olabilmek ise, mason olabilmenin ilk ve bence en önemli koşullarından biri olmak gerekir.

Akıl ve hikmet — Kuvvet Güzellik sütunlarının bütünleştiği masonik kişiliğimizde, estetik varlık alanımız olan «Güzel» kavramını geliştirip bütünleştirmede, durmaksızın plastik sanatlar dünyasının engin kaynaklarından beslenmenin yaşam sevincini yaşıyorum.

ALİ OKTAY CEVER : «PERGELİN ÇİZDİĞİ»

— 40 Yıllık Masonluğun Düşünce ve İlhamı... —

Orhan TANRIKULU

«Ey kardeş, hor görme sen Mason olmuş Tekir'i,
«O muhtemel kalıbı değişmiş bizden biri,
«Sorar isen görevi bugün Nur-u ziyâda,
«İçeriye sokmamak harici fareleri.

Yukardaki dizelerini kardeş sofrasında okuduğunda bir yandan Kardeşleri kahkahalara boğarken, öte yandan, sevgilerini Tanrı'nın bütün yaratıkları gibi hayvanlara da verebilen, bazı Kardeşlerimiz hüznünlendiler.

Ali Oktay Cever (her ne kadar kendisi gerçek bir Cevher'se de, adının **Gök Eri** anlamına geldiğini bizzat anlattı) 40 yıllık Masonik yaşamının birikimi olan düşünce ve hissiyatını topladığı **Pergelin Çizdiği** adlı kitabına, yukardaki dizesini almamış. Aklımıza iki neden geliyor. Ya Tekir'in bir süre önce ebediyete intikal etmesi (!), ya da yazarın bu dizeyi pergelin çizdiği sınırın dışında değerlendirmesi.

Ali Oktay K., 96 sayfalık, kağıdı, kalitesi ve **Mimar Sinan ve Şakul Gibi**'yi de basan Reşat UMUR K., 'imizin Yenilik Matbaasında çok temiz ve titizce hazırlanıp basılmış bu kitabında, düşünce ve hissiyatını **Nesirler, Tasavvufi Şiirler, Masonik Şiirler** ve **Şair Şiirler** başlıklarıyla dört bölümde derlemiştir. Kitabının sonuna eklediği dört sayfalık **Lügatçe** içinde de, karşılıklarını bugün kolayca bulamayabileceğimiz, konuyla ilgili arapça felsefi terimlere de yer vermiştir.

Kitabın önsözünde belirttiği gibi Cever K., iddiasız ama konulara yaklaşımında sevgi ve duyularıyla öylesine içten ki, Çeşitli konulardaki düşünsel yaklaşımı onun Masonik Felsefe çizgisinin açık belirtileriyle seçkinleşiyor. Özellikle «Nur'u Ziya Pervaneleri», «Dileğim», «Yangın Üzerine», «Arayış», «Özlem» gibi Masonik şiirlerinde bu düşünceleri etkili bir anlatıma dönüştürüyor.

Kısacası oldukça düşündürden, düşündükçe derinleşen, **Pergel'in Çizdiği**, sevginin rehberliği ile mümkün olan «Hakikat'in Keşfi»nin derecesini, akıl yolu ile sembolik manayı kavramada en uç noktaya götüren bir ilham kaynağı.

«Bu mesleğin sırrına ben agâh olamadım,
«Ömrümce taş yontarak kendimi bulamadım,
«Hayatta can schbetten gayri kâm alamadım,
«Gözlerimde tütüyor güzel yüzlü kardeşler.

YAKLAŞIK 200.000 ÜYELİ KALİFORNİYA VE HAWAİİ BÜYÜK LOCASININ YAPTIĞI ANKETİN NETİCELERİ

«California Freemason» dergisinin Güz 1987 sayısında, okuyuculara bir dizi soru tevcih edilmişti. Bunlar L. içi usuller, halkla ilişkiler, Masonluk konusunda tutumlar ve gelişme hakkında görüşlerin belirlenmesi amacını güdüyordu.

Adı geçen B.L.'nin İmkân ve Geliştirme Komitesi, gelen cevapları, her konuda katılanların yüzdesi olarak, bir cetvel halinde yayınlamıştır :

★ Bir Mason L.'si üyesi olarak kazandığınız en önemli şey nedir?

	%
Arkadaşlık	53
Kardeşlik sevgisi	15
Şahsıma güven	8
Kıvanç ve kendime hörmet ...	8
Diğer	16

★ Masonlukta, başlangıçta umduğunuz kadarını buldunuz mu?

Evet	60
Hayır	30
Fazlasını	5
Fikri yok	5

★ Locaya nekadark sık gidiyorsunuz?

Senede 10 defadan çok	57
Senede 10 defadan az	32
Nadiren	11

★ Sizi daha sık devam etmekten alıkoyan nedir?

Can sıkıntısı	21
Başka meşgaleler	21
Yaşım ve sağlık durumum	17
İşim	13
Toplantı yerinin uzaklığı	10
Diğer	18

★ Ritüel daha kısa olup, daha profesyonelce tatbik edilse, daha sık devam eder miydiniz?

Evet	42
Hayır	53
Fikri yok	5

★ Devamı arttırmak için neler önerirsiniz?

Daha iyi gündemler	26
Daha kısa süreli celseler	9
Modernleşme	8
Diğer (*)	47
Fikri yok	10
(*) «celselerden sonra içki, eğitim, daha iyi yönetim, daha çok kişilere vazife verme vs...»	

★ Terfi-tekristen başka en beğendiğiniz gündem nedir?

Hemşireli celseler	20
Yemekli toplantılar	18
Büyük Loca toplantıları	5
Ön. Üs. Muh. geceleri	5
Diğer	37
Fikri yok	15

★ Toplantılarınızın neresini değiştirmek isterdiniz?

Kısaltmak	31
Eğitim ağırlığını arttırmak	14
Sosyal / arkadaş yönünü arttırmak	10
Daha iyi ritüeller	6
Diğer (açılış - kapanış kısaltmak, daha çok konuşmacı vs...)	29
Fikri yok	10

★ Hemşirelerle sosyal geceler artsın mı?

Evet	55
Hayır	38
Fikri yok	7

★ Üye sayımızı arttırmak için, Ma-son olmayanlara Cemiyetimizi nasıl tanıttıracağımız hakkında fikriniz var mı?

Reklam	33
Kişisel temas	12
L.'lara misafir etmek	10
Haricilere fazla bilgi vermek ...	6

Sosyal faaliyetler	5
Halkla ilişkiler şirketi kiralamak	4
Diğer	18
Fikri yok	12

★ L.'nızda vazife kabul etmeniz için, ne gibi değişikliklerin yapılmasını arzularsınız?

Ritüelin kısaltılması	21
Yaş / sağlık	19
İlgili değilim	16
Görev süresi fazla uzun	15
Vaktim yok	12
Benden istenmedi	7
Değişik	4
Fikri yok	6

★ Tekris ve terfi harçları fazla düşük mü?

Evet	24
Hayır	66
Fikri yok	38

★ Adaylar ve üyeler gerektiği kadar eğitiliyorlar mı?

Evet	28
Hayır	66
Fikri yok	6

★ Bir ek veya ilave teşekküle üye misiniz?

Evet	68
Hayır	26
Cevapsız	6

MASONİK DÜŞÜNÜRLERDEN DÜŞÜNCELER

- ★ Gerçeği bulabilmek için kişi, kendisinde bulunduğuna inandığımız muayyen bazı kabiliyetlerini harekete geçirmek, bazı olanak ve kudretlerini uyandırmak zorunluğundadır.

Reşat ATABEK

- ★ Gerek «kötülük», gerekse «fazilet» kelimesi, her zaman için, bir mücadele fikrini de beraberinde taşımaktadır.

Tayfur TARHAN

- ★ Tolerans, günümüzde, kutsal inançların çağdaş bir düzeyde tazelenmesi yolunda harcanan çaba olarak nitelenebilir.

Cevad Memduh ALTAR

- ★ Mason olmak kolay değildir. ve Masonluk bir biradere şereften önce görev ve mesuliyet yükler.

Sahir ERMAN

- ★ Sözle sevgi vaazı verilebilir ancak kalbden gelmeyen bir sevgi, ruhları saramaz.

İsmail Hüsrev TÖKİN

- ★ Düşünce, insanın, hastalık ve ölüm cezası korkusu ile fiziksel köleliklere boyun eğmeyen, değişmez bir disipline bağlanmaya zorlanamıyan tek vergisidir.

Albert N. ARBİTTİ

- ★ Masonluk; hakikatın batıla, hürriyetin cesarete, ilmin cehle, hayrın şerre, bir kelime ile hayatın ölüme galebesini öğretir ve telkin eder.

Naki Cevat AKKERMANN

- ★ Sevgi, kişiyi öteki insanlardan ayıran duvarı yıkan, öteki insanlarla birleştiren bir güçtür.

Aktan OKAN

- ★ Masonik manada olgunluk, zarefetle yumuşatılmış bir kuvvete sahip olmaktadır.

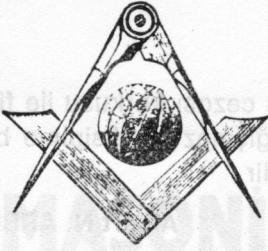
Ziya UMUR

- ★ Kullanıldıkça keskinliği azalacağına, bilâkis artan yegâne alet; insan dilidir ve tek törpüsü sükûttur.

Faruk ERENGÜL

- ★ Sözüümüzü illâ da dinletmek için karşımızdakinin kolunu tutacağımıza, kendi çenemizi tutsak daha iyi ederiz.

Faruk ERENGÜL

Masonların Dünyasından

— 30 SENELİK BİR ANI —

İzmirde kurulu NUR MUH. L.'sının, 1959 yılı Envarı

Ön sıra, soldan sağa :

Mesut İçre - Hat.

Süreyya Akalın - I Nâ.

Muvaffak İyimen - Üs.

Muh.

Münir Elagöz - II Nâ.

Kemal Umur-Sek. (Kât.)

Arka sıra, soldan sağa :

Nafiz Ergezen - Ko.

(Dah. Muhf.)

Avni Karabece - Muh.

Sedat Özbeyler-Has. Em

İlhan Kayım - Haz. Em.

Necdet Ergezen - i Tö.

Üs. (Teş.)

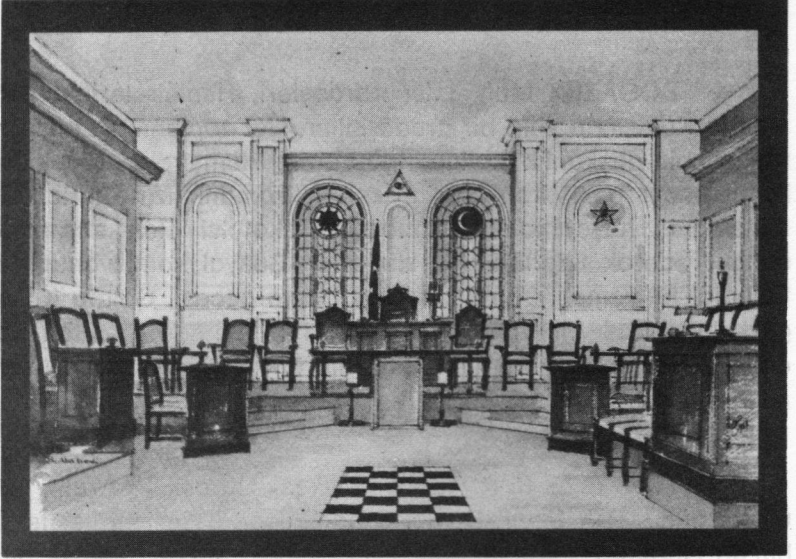
Yurt İcinden

★ BOĞAZİÇİ Muh. L.'sı Kardeşleri, Hemşirelerle birlikte Galata Kulesinde yine bir arada idiler. Her toplanmayı güzel ve faydalı bir alışkanlık haline getirerek, Hemşireler arasındaki kaynaşmayı pekiştiren L. Kardeşleri, zamanımızın harici alemindeki iş hayatının kaçınılmaz refakatçisi olan streslerini, sohbet ederek üzerlerinden atıyorlar. Sosyal komisyonun tertiplediği bu yemek, 25 Kasım 1988 Cuma gecesi, Galata Kulesi gece kulübünde gerçekleşti. Eğlenceli birkaç saat geçiren Kardeş ve Hemşireler, tekrar başka bir yemekte buluşmak üzere, neş'e içinde dağıldılar.

★ E. ve K. E. S. R. Türkiye Yüksek Şûrası, 23 Aralık 1988 Cuma günü, Pek Sayın B. Üs. Orhan Alsac K.'in izni ile, İstanbul'da Nuru Ziya sokağındaki lokalimizde, önce Kolej ve bilahare Y. Şûra halinde toplanmıştır. İki toplantı arasında, Kardeşler, beraberce bir öğle yemeği yemişler ve kış solstisinin şölenini tesid etmişlerdir.

★ Ankara vadisinde, Yükseliş Muh. L.'sı üyelerinden 31 K., bir araya gelerek **Üç Nur** adlı yeni bir Muh. L. kurmuşlardır. Yeni Üs. Muh.'leri Çetin Özer K.'in dirayetli yönetiminde çalışacak olan bu yeni L., Pek Sayın B. Üs. Orhan Alsac K.'in iştiraki ile, geçtiğimiz Kasım ayının 21'inde kuruluş törenini icra etmiştir.

★ Türkiye B.L.'sı, münasebette bulunduğu muntazam B.L.'lara, sahife 28'de görülen 1989 yılbaşı tebrik kartını göndermiştir. Nuru Ziya sokağındaki binamızda bulunan «B» mabedinin sülu boyu resmi, Bülent Çetiner K. tarafından yapılmıştır.

★ Yine İstanbul vadisinde, Nuru Ziya sokağındaki binada «F» mabedinin açılış hazırlıkları tamamlanmak üzere ve bu ay, açılışı mutlaka yapılacak.

★ Ankara vadisinde, Ahiler Muh. L.'sı K.'leri ağırlıklı yeni bir L. (ÖRNEK) ve İstanbul vadisinde de Gün Muh. L.'sı ağırlıklı yeni bir L. (GÜN IŞIĞI) isim tasvibi için müracat etmiş durumdadılar. Tüm kurucu Kardeşlere, teşebbüslerinde başarılar dileriz.

★ Bütün vadilerdeki Muh. L.'lar, Aralık ayında seçimlerini yapmışlar ve yeni Üs. Muh..'ler ile envarlarının isadını kimi Muh. L.'lar, kendileri yapmışlardır. İsteyen Muh. L.'ların Üs. Muh. isatları ise, toplu olarak, her üç vadiye, B.L. tarafından yapılmıştır.

Yurt Dışından

★ Maine B.L.'sından

169'uncu yıllık toplantısını, Portland şehrinde gerçekleştiren Maine (A.B.D.) B. L.'sı, B.Üs. lığa John E. Anagnostis K.'i seçmiştir. Bu toplantıda, Maine B.L.'sına bağlı 200 L.'dan 190'ı delege göndermişlerdir.

Bu B.L.'nin üye durumu ise şöyle özetlenebilir :

1 Ocak 1987, Üye sayısı
..... 35.394

Tekris	490	490
Tebenni	123	123
İntizama dönüş	70	70

Yekûn artış	683
Vefat	1.007
İstifa	156
Gayri muntazam	271

Yekûn kayıp	1.435
Net kayıp	752

1 Ocak 1988, Üye sayısı
..... 34.462

★ Massachusetts B.L.'sından

Maine B.L.'sının resmî yayını olan «The Maine Mason»a gelen ilginç bir mektup :

«... 50 senelik Masonlarınız genç piliçlerdir. Ben 190 numaralı Springvale Locasında 1925'te tekris edildim, yani 63 yıl.

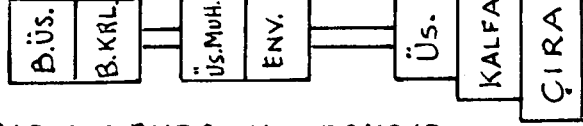
İki oğlum Masondurlar ve iki torunum da müracaat etmişlerdir.

Kardeş Selamlarımla,

Clarence H. Marsh (92 yaşında)

Arlington, Masschusetts

TÜRKİYEDE MASONLUĞUN YAPISI

ENV. = ENVAR
 B.KRL. = BÜYÜK KURUL
 O.L. = OLGUNLAŞMA L'ARİ
 H.Ş. = HAKİM ŞAPİTRLER
 A. = AEROPAJ
 Y.H.D. = YÜKSEK HAYSİYET DİVANI
 Y.D.D. = " DANIŞMA "
 Y.Ş. = " ŞURA
 Y.K. = YÖNETİM KURULU
 H.B.A. = HAKİM BÜYÜK ÂMİR

O.L. H.Ş. A. Y.H.D. Y.D.D.

FELSEFÎ DERECELER

SORULAR ???

— Masonlukta «Yüksek Dereceler» nedir? Ben bunlara nasıl ulaşabilirim?

Ö.S.
Ankara

— Hernekadar bu tabir, sık sık kullanılmakta ise de, «Yüksek Dereceler» yoktur. Olan, Eski ve Kabul Edilmiş Masonluğun Sembolik Localarındakilerine ilaveten «daha, ek, ilave dereceler»dir.

Dereceler vardır ki, **rakam** olarak, Üçüncü Dereceden daha büyüktürler: Mesela Eski ve Kabul Edilmiş Skoç Ritinin, 33'e kadar numaralanmış dereceleri vardır. Ancak 33 metre boyundaki yatay bir çizgi, üç metre boyundaki bir çizgiden daha «yüksek» değildir. Bir bayrak direğine, 3 metre ve 33 metre-

de açılmış birer çentik mevhumu, doğal olduğu kadar yanlış ve yanıltıcıdır.

Masonluktaki bütün Ritlerin bütün dereceleri, Sembolik Masonluğun üç derecesine dayanır. Hiç kimse, Üstat Mason olmadıkça, hiç bir değişik Rite üye alınmaz.

Bu sebeptendir ki, Üstat Masondan daha «yüksek» derece yoktur. (Bkz. Şakul Gibi... sayı 4, s. 27).

E. ve K.E. Skoç Riti Türkiye Yüksek Şurasına intisab etmek için, kişinin :

1. En az iki yıllık Üs. Mason olması,
2. Muntazam olması,
3. Kat lma isteğinin, 14 dereceli en az üç üye tarafından imzalanması, gerekmektedir.

Büyük Şark

N.1.2

1931

NİÇİN ÇIKIYORUZ?

Dünya yüzünde ilk insanın zuhurunu ikiyüz bin sene evvele çıkarıyorlar. Senelerin ne kıymeti var? Bütün müddetler, insanların varlıklarını anlamaya yardım eden muhdes mefhumlardır. İnsaniyet te bir mefhumdur; ve bu mefhum, dünya denilen mekân üzerinde, asır denen zaman içinde, maddi eserleriyle taayyün eder.

İnsanın menşeiini ikiyüz bin seneye çıkaranlar, bu beşeri mahlûkun yalnız hayvanî vasıflarıyla mevcut olduğunu da bilirler; insanlar ancak cemiyet haline girince, bir şuur, bir ruh sahibi olmağa başlamışlardır. Bunu da bir zamanla takyit etmek lâzım gelirse, gene bu işlerden anıyan âlimlerin dedigine bakarak, ikiyüz elli küsur asra çıkmak lâzım gelir.

250 asır !.. Az bir zaman değil. Asrımızda bir yılın kıymeti, 250 asrın teraküm ettirdiği beşer işlerinin kıymeti derecesindedir. Bununlabeleder, yirmi otuz asır evvelki cemiyetlerin yaşayış ve düşünüş tarzları hakkında biraz malûmat sahibiyiz. İnsaniyetin bugünkü birçok şeyleri gibi, dünkü hayatından da hemen pek az şey biliyoruz.

Ne olursa olsun, ve nasıl spekülasyonlarla uğraşılırsa uğraşılırsın, ortada tek bir realite vardır ki o da insandır. İnsan, kendi realitesini kendi idrak eden mahlûktur. İnsan, o yegâne varlıktır ki bütün mükevvenat içinde ister ve ne istediğini bilir.

Bundan yedi sekiz asır evvel, bir islâm filozofu olan Şirazi Sadi:

(Beni âdem âzâyı yekdigere)

der. İnsanın; şark, garp, arzın herhangi mıntakasında yaşarsa yaşasın, daima insan olduğunu ve başka bir şey olması imkânı bulunmadığını ilân etmişti, ondan çok evvel gelen din vazî'ları, filozoflar da aynı hakikati ilân ettiler. Fakat menşei daima insani olan bir ihtiras, hayat âlemindeki diğer mahlûklar gibi, insanları birbirleriyle ölüm mücadelesine sevk etmekten hâlî kalmamıştır. İnsanları insaniyete yakışmayan, insaniyete şeyn olan infial ve gayz ile çarpıştıran ihtiras; insanlığın mefkûre edindiği yüksek faziletleri yıkan bir yıldırımdır. Yıldırım, izale etmek imkânsızdır; fakat (siperisaika) yoluyla onu zararsız kılan insan, ihtiras gibi bir yıldırımı da kendi mefkûresi hizmetine tahsis edebilir.

İnsanın cemiyet halinde yaşamıya başladıktan sonraki hayatıdır ki insaniyet mefhumunu teşkil eder. İnsaniyet, asırlar arasından, yalnız medenî eserleriyle değil, ahlâkî müesseseleriyle mevcut olarak gelmekte ve ebediyete doğru, aynı tekâmül tarikiyle gitmektedir. Kimse iddia edemez ki insaniyetin bugünkü hali dünyâkünden daha adidir ve atide daha aşağı olacaktır. Hayır... insaniyetin nasıl maddî eserleri, zihni tekâmülünü gösteriyorsa, beynelmilel münasebetlerin aldığı ceryan da manevî tekâmülünün delilidir.

Dünya, coğrafi vaziyeti itibarile, yeknasak bir saha değildir; insaniyet, bu saha üzerinde, ayrı ayrı kümeler halinde yaşamak, fakat her kümenin insaniyet binası için yaptığı eserleri birleştirmek mevkiindedir. Şüphesiz ki biz Türkler de dünya üzerinde müstakil yaşayan bir milletiz; büyük insaniyet ailesinin bir cüz'ü yüz. Bizim de, insanlık itibarile, müşterek işte yüksek bir hissemiz vardır, ve var olmalıdır.

İnsaniyet yapısının, müşterek bir eser olduğu anlaşılınca, onun ferdî seciye ve fazilet sayesinde mütemadî bir sâye muhtaç olduğu itiraf olunur. Çünkü bu bina, ehramlar gibi, asırlar arasında zamanın ve havanın tesirlerine mukavemet etmekle kalmaz; bu bina, ehramlarda olmiyan mucizevi bir hassayı da haizdir: büyümek, yükselmek, tekâmül etmek hassası.

Bu mukaddemecikten sonra artık niçin çıkmakta olduğumuzu söyleyebiliriz :

Vicdanî hürriyet ve insani fazilet için çalışmayı şiar edinmiş banilerin naçiz muakkiplerinden başka birşey olmak istemediğimiz için, sâyimizi müşahhaslaştırmak, hizmetlerimizi beninev'imize teşmil etmek emelini besliyoruz..

(Büyük Şark) mecmuası bu emeli tahakkuk ettirebilmiye çalışmak arzusuyla çıkıyor. Bizimle hemmefkûre olanların feyzini çoğaltmak, olmiyanları da insani fazilete imale edebilmek için uğraşacaktır. Belki bu, bir iddia sayılır. Hayır.. biz hiç iddiakâr değiliz, daima naçizane ve mütevazıane çalışmayı bilenlerdeniz; fakat ne olursa olsun, herbirimizin vazifemiz büyük acimize bakmıyarak insanlık binasına, velev karınca kadar, bir harç taşımak veya bir taş koymaktır.

Mecmuamız, isminden de anlaşılacağı üzere, şarktan aldığı nur ve ziya ile insani şuuru tenvir etmekten başka bir şey istemiyor. Her nur sahibi onu kendinden sayarsa ne bahtiyarlık !

Uzun söze ne hacet.. ne olduğumuz ve ne olacağımız eserlerimizle belli olacaktır. Çünkü :

Mahiyeti isbat eden asârı ameldir.

Büyük Şark

ADEN HÜRREM BİRADER ...

GENÇKEN
TEKRİS EDİN
DİYORLAR
AMA....

HAYIR! HAYIR!! KAZİGA
OTURTMA VEYA ÇARMIHA
GERME GİBİ APET-
LERİMİZ YOKTUR!!!

ADEM HÜRREK DİRADER ...

HAYIR! DAKTİLO, SİRÇA,
PING-PONG VE BİSİKLET
BİLMENİN TEKRİSTE
HİÇ ROLÜ YOKTUR !!!

GEÇEN SAYIDAKİ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ :

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	D	R	M	E	H	M	E	T	A	L	I	B	A	B	A
2	O	E	C	D		E	L	A	L	E	M		R		H
3	K	E	D	I		H	A	K	I	M		A	H	U	M
4	U	L	U		M	M		D				i	K	A	M
5			R	A		E	D	I	P	S	E	R	V	E	T
6	E	M	U		S	T	A	R		E	T		i	R	S
7	L	A		Y	E	T	I		A	R	T	I		A	A
8	H	A	L	I	T	A	R	P	A	Ç			P		L
9	A	L	A	V		L	E	R		E	N	T	A	R	I
10	K	E	P		K	A	L	A	Y		E	M	R	A	H
11		S	A	H		T	E	T		T	R	O	L		K
12	N	E	C	I		P	R	I	M	U	S		A	L	O
13		F	I	R	K	A		K	A	V	I			A	R
14	O			A	Y	S	E		V	A	S	A	T		U
15	D	R	A	M		A	K	R	I	L		K	L	O	R

ŞAKÜL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 15.000.— TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.— Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 30600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKÜL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

... ..

... ..

Telefon No. : Locam :